

[Aksel Larsen.]

syningsudvalget, har ene og alene stået om, hvorvidt vi skulle gå endnu hurtigere frem, end amerikanerne kræver, ja, i virkeligheden har det alene drejet sig om ønsker fra tekstilhandelen om frigivelse af visse tekstilvarer. Det afgørende er, at regeringen og Marshallpartierne har fulgt ordren fra Amerika også på dette område, og efter hvad der fornylig er sket i London, er der vel næppe nogen, der tror, at de ikke også vil gøre det i fremtiden. Virkningen af frilisterne er temmelig længe om at slå igennem, fordi lagrene først skal tømmes, ordrer skal afgives og varer hentes hjem. Det er altså noget, vi i det store og hele har tilbage. Når det først slår igennem, så vil den første halve milliard kroner valutatab på den konto ikke forslå. Frilisterne får så at sige kun negativ virkning for os. Sagen er den, at vor eksport ikke kommer til at mærke de andre landes frilister, fordi vor vigtigste eksport, nemlig eksport af landbrugsvarer, er bundet til England til underpriser, og fordi vore højt skattede partnere i Marshallsamarbejdet møder vor eksport med meget høje toldsatser eller som Amerika med direkte importforbud.

Hvis amerikanerne ikke tillader svinkeærinder med hensyn til vore økonomiske bevægelser udadtil, gælder det efterhånden også indadtil i spørgsmålet om byrdernes fordeling. Overenskomst-situationen var det tydeligste udtryk for, at meningen var så ganske åbenbart i det store og hele at lægge lønninger og arbejdsforhold nogenlunde fast de første to år, samtidig med at der er givet frit slag for priser og profiler. Principielt er det den samme politik, som blev ført af de såkaldte gode danske mænd eller de såkaldte samarbejdspartier herhjemme fra 1940. To års pusterum til at blive færdig med sine økonomiske krigsforberedelser, det var hovedsagen for Marshallpolitikkerne i overenskomstsituationen. Skatteforliget på rigsdagen var udtryk for det samme. Det, der skete her, var, at man lod de allerfattigste betale for indførelsen af de nye børnetilskud. Gennem ophævelse af en hel række prisordninger og lignende er leveomkostningerne fordyret på en række områder, og prisstigningerne er allerede af en sådan karakter, at de udsætter folkesundheden for fare. Det drejer sig ikke mere alene om

kød og flæsk, der stadig stiger i pris, men det drejer sig også om andre af de simpleste næringsmidler. Mel og gryn er allerede fordyret kraftigt og vil stige yderligere som følge af den nye kornordning. Kartoffler er omtrent dobbelt så dyre som i fjor ved samme tid, og en lignende udvikling har fundet sted for andre grønsager. Hvad der iøvrigt er afgørende her, er, at de hidtil skete prisstigninger for størstepartens vedkommende skyldes ophævelse af indenlandske prisordninger, medens kronesænkningen endnu kun for en ringe parts vedkommende er slået igennem til detailpriserne. Dette sidste vil ske i de kommende måneder, efterhånden som lagrene bliver tømt og må suppleres med import til højere priser. Så vil en ny prisstigningsbølge slå igennem. De nominelle lønstigninger har forlængst som følge af den automatiske progression slugt de specielle skattelettelser, der blev indført i fjor som følge af skatteprotesterne.

Hertil kommer, at Londonbeslutningerne om ikke lang tid vil omsætte sig i ny skatteudskrivning til krigsformål. Det bliver man klar over, når man læser de udtalelser, den højtærede udenrigsminister fremsatte til pressen efter sin deltagelse i forhandlingerne i London, udtalelser, der bl. a. i „Berlingske Tidende“ for 19. maj refereres således — jeg beder om tilladelse til et kort citat —:

„Vi har ikke regnet på, hvad hvert enkelt land skal udrede. Vi har drøftet tekniske problemer og fremskaffelse af pengene, men ikke været inde på enkeltheder. Jeg føler mig derfor ikke kompetent til at besvare spørgsmålet.“

Det er spørgsmålet, om rådets beslutninger medfører en forøgelse af Danmarks forsvarsudgifter. Udenrigsministeren fortsætter:

„Imidlertid er Danmark med i et kollektivt forsvar, og så må vi yde vort bidrag. Det er ikke tænkeligt, at det fører til en nedsættelse af forsvarsudgifterne. Der er snarere grund til at regne med forøgelse.“

Ja, det var, hvad udenrigsministeren sagde til pressen. Det var offentliggjort i de fleste blade den 19. maj, men med klædelig beskedenhed sørgede „Social-Demokraten“ for, at dens læsere ikke blev bekendt med disse udtalelser. Det er forståeligt også af den grund, selvom det måske er en biting i denne